

**BESCHIKKING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT**

ons kenmerk
Z/177573-358714

Op de op 13 juni 2022 ontvangen aanvraag van Woonstichting Charlotte van Beuningen in Vught om een ontheffing krachtens artikel 3.3, eerste lid, en 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor het planmatig onderhoud, sloop en nieuwbouw van haar woningbestand binnen de gemeente Vught.

Plaats/datum
's-Hertogenbosch,
16 augustus 2023

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

Clustermanager

BESLUIT

Onderwerp

Op 13 juni 2022 hebben wij van Woonstichting Charlotte van Beuningen een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, dit als gevolg het planmatig onderhoud, sloop en nieuwbouw van het woningbestand van deze Woonstichting binnen de gemeente Vught.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten, gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing,

- I. aan Woonstichting Charlotte van Beuningen, Secr. Van Rooijstraat 17, 5261 EP te Vught, de gevraagde ontheffing te verlenen, op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, van de bepalingen als bedoeld in:
 - artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor de:
 - **gierzwaluw** (*Apus apus*);
 - **huismus** (*Passer domesticus*);
 - artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor de:
 - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);
 - **ruige dwergvleermuis** (*Pipistrellus nathusii*);
 - **laatvlieger** (*Eptesicus serotinus*);voor de periode tot en met 15 augustus 2028;
- II. dat de beschrijving van de activiteiten in de aanvraag, voor zover deze betrekking heeft op de soorten als bedoeld onder I, deel uitmaken van deze ontheffing;
- III. aan deze ontheffing voorschriften te verbinden die zijn opgenomen onder onderdeel 'voorschriften';
- IV. dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de deze ontheffing:
 - Soortenmanagementplan Woonstichting Charlotte van Beuningen van Regelink Ecologie & Landschap, rapport nummer RA25011-04, d.d. 10 juni 2022, inclusief de Bijlagen 1-7 (hierna: het SMP);
 - Potentieanalyse gebouwen Woningen Charlotte van Beuningen Vught, Regelink Ecologie & Landschap, d.d. 8 maart 2023 (hierna: de Potentieanalyse);
 - De soort- en potentiegegevens in FloraFaunaCheck.nl/Vught;
 - Werkprotocollen SMP, Regelink, rapportnummer RA19152-01, versie april 2023, (hierna: het Werkprotocol);
 - Antwoordbrief aanvullende vragen d.d. 2 mei 2023 (hierna: de Aanvulling);
 - Machtiging d.d. 8 juni 2022;
 - Bijlage 1: Overzichtstekening van de deelgebieden;
 - Bijlage 2: Begeleidingsformulier voor indiening documenten;
 - Bijlage 3: Goedkeuring maatwerkplan - vereisten;
 - Bijlage 4: Formulier Startmelding handelingen (zie voorschrift 1).

Rechtsmiddelen

Bezwaar

Is dit besluit aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Is het besluit niet rechtstreeks aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u alleen een bezwaarschrift indienen als het besluit directe gevolgen voor u heeft. Verstuur uw bezwaarschrift binnen 6 weken na de verzenddatum van het besluit.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een DigiD-inlogcode nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:
Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC te 'S-HERTOGENBOSCH

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

Kunt u ons ook uw telefoonnummer en e-mailadres geven? Zo kunnen wij samen met u de beste aanpak van de behandeling van uw bezwaar bespreken.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres [REDACTED]

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen om een voorlopige voorziening (griffierecht).

INHOUDSOPGAVE

Besluit.....	2
Voorschriften.....	5
Procedurele overwegingen	8
Inhoudelijke overwegingen.....	9
1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming	9
1.1 <i>Beschermingsregimes</i>	9
1.2 <i>Interim omgevingsverordening Noord-Brabant</i>	9
2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep	10
2.1 <i>Aangevraagde activiteiten</i>	10
2.2 <i>Onderzoek soorten</i>	12
2.3 <i>Mogelijke effecten op beschermde soorten</i>	13
2.4 <i>Alternatievenafweging</i>	14
2.5 <i>Belang van de aanvraag</i>	14
2.6 <i>Werkwijze op basis van het soortenmanagementplan</i>	16
2.7 <i>Mitigerende en compenserende maatregelen</i>	18
2.8 <i>Bijzondere verblijfplaatsen</i>	21
2.9 <i>Monitoring</i>	22
2.10 <i>Beoordeling voorgestelde maatregelen</i>	23
2.11 <i>Verspreiding en staat van instandhouding van de betreffende soorten</i>	24
2.12 <i>Gevolgen voor de Svi van de soorten</i>	25
2.13 <i>Niet-aangevraagde beschermde soorten</i>	25
3. Conclusie	26
Bijlage 1. Overzichtstekening van de SMP-deelgebieden	27
Bijlage 2. Begeleidingsformulier bij indienen document	28
Bijlage 3. vereisten voor Goedkeuring Maatwerkplan:	29
Bijlage 4. Meldingsformulier start handelingen beschermde soorten	30

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1. *Startmelding*: De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden aanvangen bekend is, doch uiterlijk 2 werkdagen voor aanvang van het ongeschikt maken/ontmoedigen, een startmelding per project in te dienen. Met werkzaamheden en/of activiteiten worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals bijvoorbeeld het ongeschikt maken van verblijfplaatsen. Bij een startmelding dient gevoegd te worden:
 - Begeleidingsformulier bij indienen document (zie bijlage 2);
 - Meldingsformulier start handelingen beschermde soorten (zie bijlage 3);
 - Een afschrift van het uitvoeringsplan en daarbij het goedkeuringsbesluit als er sprake is van maatwerk.
2. *Onverhoopt aantreffen overige soorten*: De ontheffinghouder dient onmiddellijk contact met ons op te nemen via [REDACTED] indien bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de in onderdeel I genoemde soorten worden aangetroffen, of andere activiteiten als bedoeld in onderdeel II van het besluit noodzakelijk zijn. Tevens dient dan onderzoek te worden uitgevoerd om aan te tonen dat de activiteiten geen negatieve effecten hebben op deze soorten. Als negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten dient voor deze soorten alsnog een (aanvullende) ontheffing aangevraagd te worden.
3. *(Rechts)personen*: Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan deze ontheffing verbonden voorschriften.
4. *(Rechts)personen*: De in voorschrift 3 genoemde (rechts)personen dienen op de hoogte te zijn van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
5. *Benodigde documenten op locatie*: Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van deze ontheffing alsmede alle relevante bijbehorende documenten (ecologische werkprotocollen, maatwerkplannen, goedkeuringsbesluiten, logboek, doormachtigingen) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. *Uitvoering maatregelen*: De maatregelen dienen te worden uitgevoerd zoals uitgewerkt in het Werkprotocollen SMP, Hoofdstukken 9, 10, 11, met inachtneming van de aan deze ontheffing verbonden voorschriften.
7. *Ecologische begeleiding*: De activiteiten en hier genoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige (hierna: de ecooloog)¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
8. *Voorschriften uit goedkeuringsbesluiten*: Goedkeuringsbesluiten met bijbehorende voorschriften maken onderdeel uit van dit besluit. In de gevallen waarin op basis van deze ontheffing op onderdelen goedkeuring van het bevoegd gezag vereist is, worden de voorwaarden aan een dergelijke goedkeuring onderdeel van deze ontheffing.

Specifieke voorschriften

9. *Permanente vervangende verblijfplaatsen*: Permanente vervangende verblijfplaatsen mogen enkel gerealiseerd worden in woningen of gebouwen die deel uitmaken van deze ontheffing en het onderliggende SMP.

¹ Wat wij hieronder verstaan staat in de toelichting op het aanvraagformulier:
https://www.brabant.nl/applicaties/producten/beschermde_dieren_en_planten_6553

10. Een jaarlijkse uitdraai van salderingsboekhouding dient, inclusief de korte notitie van de ecooloog over de hoeveelheid 'plussen' die bij elk project dat jaar zijn gerealiseerd, op 1 maart van het daaropvolgende jaar in ons bezit zijn.
11. *Verblijfplaatsen vleermuizen in spouwmuren*: Indien de huidige situatie een potentiële verblijfplaats een toegankelijke en geschikte spouwmuur betreft en de top van de spouwmuur wordt deels geschikt gehouden, dan dient minimaal de bovenste 80 centimeter toegankelijk te worden gehouden. Indien er een vervangende verblijfplaats wordt geplaatst dient deze een minimale interne afmeting te hebben van 50 x 80 cm (b x h).
12. Daar waar het Werkprotocol stelt dat voorzieningen op minimaal 3 meter hoogte moeten worden geplaatst, dient in aanvulling te worden gelezen: "doch zo hoog mogelijk."
13. *Tijdelijke vervangende verblijfplaatsen*: In aanvulling op het in het Werkprotocol 11 hierover gestelde geldt de volgende toevoeging: dat de tijdelijke voorzieningen pas verwijderd mogen worden op het moment dat deze aantoonbaar niet in gebruik zijn door beschermde soorten, dit naar oordeel van de ecooloog.
14. Voor de gierzwaluw worden slechts tijdelijke voorzieningen geplaatst indien de noodzaak hiervoor is aangetoond. Deze voorzieningen mogen na gereedkomen van de werkzaamheden *niet* worden verwijderd en tellen *niet* mee voor de salderingsboekhouding.
15. *Inspectie gebouwen met 'lage potentie'*: Gebouwen met een lage potentie dienen voorafgaand aan werkzaamheden ongeschikt te worden gemaakt (ontmoedigd), tenzij uit inspectie blijkt dat het gebouw door de bouwkenmerken geen gebouwbewonende soorten kán herbergen.
16. Bij werkzaamheden aan kraam- of massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis dient, voorafgaand aan de werkzaamheden, het daartoe opgestelde Ecologisch Werkprotocol *ter goedkeuring* aan ons te worden toegezonden.
17. Ten aanzien van de massawinterverblijfplaatsen definiëren wij de kwetsbare periode als volgt: van 1 augustus tot 31 maart, zodat ook de zwermperiode bij deze verblijfplaatsen hieronder valt.
18. *Start maatwerk werkzaamheden*: In het geval van een maatwerksituatie geldt dat werkzaamheden pas mogen starten als er door ons een goedkeuringsbesluit voor het betreffende Ecologisch Werkprotocol (EWP) is afgegeven.
19. *Jaarlijkse projectenlijst*: Het overzicht van de geplande werkzaamheden in het eerste 12 maanden dient binnen twee maanden na het verlenen van de ontheffing aan ons te zijn toegezonden.

Monitoringvoorschriften

20. *Monitoringsresultaten*: Jaarlijks dient voor 1 maart een rapportage aan ons te worden aangeleverd met daarin de resultaten van het voorgaande monitoringsjaar.
21. Alle relevante monitoringsgegevens dienen in de NDFF te worden opgenomen.
22. De monitoringsrapportage die betrekking heeft op het laatste volledige loopjaar van de ontheffing (2027) dient als evaluatie en is belangrijk voor een eventuele verlenging van de ontheffing. De evaluatierapportage dient minimaal het onderstaande te bevatten:
 - a) Beschrijving van de nulsituatie, waaronder de aantallen per soort en de aangetroffen functies in het plangebied;
 - b) Beschrijving van de ontwikkeling van de aantallen per soort en de aangetroffen functies in het plangebied;
 - c) Analyse en beoordeling van de ontwikkeling van de aantallen per soort en de aangetroffen functies in het plangebied;
 - d) Analyse en beoordeling van de functionaliteit van de maatregelen, zowel generiek als maatwerk; Analyse van de gerealiseerde meerwaarde voor de beschermde soorten ten aanzien van de aantallen per soort en de aangetroffen functies in het plangebied en de werkwijze op basis van het SMP.
23. De (eind)evaluatierapportage dient uiterlijk op 1 maart 2028 aan ons te worden aangeleverd.

Contactgegevens

Aanspreekpunt bij deze ontheffing is de Omgevingsdienst Brabant-Noord (ODBN), te bereiken onder telefoonnummer 088-7430 000 of e-mailadres

PROCEDURELE OVERWEGINGEN

Aanvraag

Op 13 juni 2022 hebben wij van Woonstichting Charlotte van Beuningen te Vught een aanvraag voor een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen.

De aanvraag is op 8 maart en 2 mei 2023 aangevuld. Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag en het SMP. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/177573.

Gedragscode

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Bevoegd gezag

Omdat de activiteit wordt verricht in de provincie Noord-Brabant zijn Gedeputeerde Staten (hierna: GS) op grond van artikel 1.3 van de Wnb bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Als dit aan de orde is betrekken wij tevens de gevolgen van de activiteit voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

Voor de aspecten van de aanvraag waarvoor een ontheffing vanuit de Wnb is vereist hebben wij beoordeeld of de aanvraag volledig is en voldoende gegevens bevat. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een ontheffing is gevraagd.

Wij zijn van oordeel dat de aanvraag in combinatie met bovenstaande gegevens en documenten voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een ontheffing is gevraagd.

Overige regelgeving

Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan gerelateerd aan soortenbescherming op grond van de Wnb en de daarbij behorende regelgeving niet betrokken. Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving kan daarom aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen.

Deze aanvraag is niet getoetst aan het onderdeel Natura 2000 van de Wnb. Uit de aanvraag blijkt dat er ook sprake is van de sloop en bouw van woningen. Hierdoor kunnen mogelijk effecten van stikstofdepositie plaatsvinden op het nabijgelegen Natura 2000-gebieden 'Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek' en 'Loonse en Drunense Duinen'. Wij wijzen u er op dat in dat geval, mede door het niet meer van toepassing zijn van de bouwvrijstelling, het mogelijk is dat voor het aangevraagde initiatief een vergunning voor het onderdeel gebiedsbescherming van de Wnb vereist is.

INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN

1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

1.1 Beschermingsregimes

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Artikelen 3.1, 3.2 en 3.4 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. Artikelen 3.3 en 3.4 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de ontheffing.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Artikelen 3.5 en 3.6 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. De artikelen 3.8 en 3.9 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een ontheffing.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Artikel 3.10 van de Wnb heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten en geeft de voorwaarden waaronder GS ontheffing kunnen verlenen.

Voor alle soorten geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb). Het gaat dan zowel om beschermd als onbeschermd dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een ontheffing is verleend. Hierin wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen waarop een verleende ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd. De ontheffing kan in elk geval worden ingetrokken als blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

1.2 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben ten aanzien van soortbescherming aanvullende kaders vastgesteld. Deze zijn neergelegd in paragraaf 2.6.1 van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Voor bepaalde soorten en handelingen zijn vrijstellingen opgenomen.

2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

Woonstichting Charlotte van Beuningen heeft voor de komende jaren verschillende werkzaamheden voor planmatig onderhoud, sloop en nieuwbouw in de planning staan. Onder planmatig onderhoud vallen ook werkzaamheden die verduurzaming en renovatie van woningen beogen, in lijn met de Klimaatwet die ernaar streeft om in Nederland in 2050 CO₂-neutraal te zijn. Het gaat hierbij om 3.100 woonadressen en ruim 100 garageboxen, verspreid gelegen binnen de gemeente Vught. De woonadressen betreffen grondgebonden woningen en wooncomplexen, waaronder appartementen en een kloostergebouw.

Bij deze ruimtelijke ontwikkelingen kunnen verbodsbepalingen van de Wnb worden overtreden, doordat vaste rust- nest- of verblijfplaatsen van beschermde soorten die gebonden zijn aan bebouwing, zoals huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen, verstoord of vernietigd worden. Wanneer beschermde soorten aanwezig zijn, moeten er maatregelen genomen worden om de negatieve effecten te voorkomen of te verzachten. Als een overtreding van de Wnb niet voorkomen kan worden, is een ontheffing noodzakelijk.

Soortenmanagementplan

Afzonderlijke ontheffingstrajecten richten zich enkel op kleine (deel)populaties of individuen binnen een plangebied. Woonstichting Charlotte van Beuningen wil graag proactief omgaan met beschermde soorten binnen de bebouwde kom. Dat kan met een Soortenmanagementplan (SMP). Bescherming is dan niet gericht op enkele dieren op één plek, maar op de hele populatie binnen het onderzoeksgebied. Zo kunnen de meest effectieve maatregelen worden genomen die de populatie versterken en de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten borgen.

Reikwijdte ingrepen

Het SMP ziet op een beperkt aantal ingrepen welke veel voorkomen in de uitvoering van woonstichting Charlotte van Beuningen. Veel ingrepen hebben te maken met de verduurzamings-opgave van de woningvoorraad. In Tabel 1 van dit besluit staan de ingrepen beschreven waarvoor het SMP en de generieke ontheffing geldt.

Voor andere ingrepen geldt het SMP niet en er wordt ook geen generieke ontheffing voor aangevraagd. Voor deze ingrepen moet het reguliere traject van onderzoek, effectbeoordeling en ontheffingsaanvraag worden doorlopen.

Beschermde soorten

Het SMP richt zich op een aantal gebouwbewonende vleermuissoorten en vogels die in gebouwen broeden met jaarrond beschermde nesten. Deze soortgroepen zijn het meest kwetsbaar bij ruimtelijke ingrepen. De meest voorkomende soorten in de bebouwde kom zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gierzwaluw en huismus. Het SMP (en daarmee deze generieke ontheffing) richt zich daarom met name op gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gierzwaluw en huismus (de 'SMP-soorten'). Bescherming is dan niet gericht op een paar dieren op één plek, maar op de hele populatie binnen het onderzoeksgebied. Zo kunnen de meest effectieve maatregelen worden genomen die de populatie versterken en de gunstige staat van instandhouding borgen.

Werken met een SMP levert een sterke bijdrage aan het duurzamer maken van het woningbezit van woonstichting Charlotte van Beuningen, het borgen van de voortgang van de diverse voorgenomen projecten en daarmee een positieve bijdrage aan de biodiversiteit.

Niet-aangevraagde beschermde soorten

Naast bovengenoemde soorten kunnen ook andere beschermde soorten aanwezig zijn, zoals bijvoorbeeld de gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, zwarte roodstaart, torenvalk, huiswaluw. Deze soorten zijn géén onderdeel van het SMP en de generieke ontheffing.

De maatregelen die in de werkprotocollen worden beschreven voor de SMP-soorten zijn algemeen toepasbaar. Zo wordt ook het doden en verwonden van niet-SMP-soorten voorkomen. De niet-SMP-soorten zijn daarom wel opgenomen in het stappenplan en de maatregelen die bij het SMP horen. Ditzelfde geldt voor de mitigerende en compenserende maatregelen. Die zijn specifiek beschreven voor de SMP-soorten, maar ook geschikt voor andere soorten vleermuizen. Wanneer een niet-SMP-soort bij inventarisaties wordt aangetroffen en negatieve effecten als gevolg van werkzaamheden niet zijn uit te sluiten, wordt een aparte ontheffing aangevraagd.

Tabel 1. Ingrepen die vallen onder de ontheffing. De nummering verwijst naar de specifieke (deel)werkprotocollen.

Ingreep	Definitie ingreep
Sloop (werkprotocol 1)	Het geheel of gedeeltelijk verwijderen van een gebouw, het afvoeren van materialen en puin en het verwijderen van omliggend groen.
Na-isoleren spouwmuur (werkprotocol 2)	- Isolatie door opvulling van de lege open ruimte tussen binnen- en buitenblad van de gevel met bijvoorbeeld isolatieparels of steenwol. - Isolatie waarbij bestaande spouwisolatie eerst verwijderd moet worden alvorens opnieuw gevuld kan worden met isolatieparels of steenwol.
Vervangen goten, boeiborden of windveren (werkprotocol 3)	Vervanging bestaande goten, boeiborden en windveren door nieuwe.
Vervangen kozijnen (werkprotocol 4)	Plaatsing nieuw kozijn op dezelfde plek. Vaak gecombineerd met het afdichten van kieren.
Reinigen gevels, vervangen voegwerk en schilderen (werkprotocol 5)	Onderhoudswerkzaamheden waarbij geen bouwtechnische werkzaamheden plaatsvinden en er geen wijzigingen zijn ten opzichte van de oorspronkelijk situatie.
Overige werkzaamheden aan gevel (werkprotocol 6)	Veranderingen van gevelindeling of het realiseren van een uit- of opbouw. Vervangen van gevelafwerking (beplating/stucwerk). Als onderdeel van de werkzaamheden kan het gevelgroen verdwijnen.
Grote ingrepen dak: isoleren tussen dakbeschot en dakpannen, vervangen dak, constructiewijzigingen, grote dakkapel (werkprotocol 7)	- Opvulling vrije ruimte tussen het dakbeschot en dakpannen met isolatiemateriaal - Dak volspuiten met isolatiemateriaal. - Vervanging dakbedekking (pannen), panlatten en dakbeschot worden door nieuwe dakbedekking inclusief isolatiemateriaal. - Plaatsen grote dakkapel (tot aan de dakranden), dakopbouw, verwijderen schoorsteen, wijzigingen in dakconstructie.
Kleine ingrepen aan het dak zoals plaatsen kleine dakkapel, dakraam, zonnepanelen warmtepomp (verblijfplaatsen blijven behouden) (werkprotocol 8)	- Kleine ingrepen aan het dak zonder aantasting van de onderste 4 dakpanrijen geteld vanuit de goot, minstens 4 dakpannen vanuit beide zijden van de woning (zowel bij hoek- als rijtjeswoning) en minstens 2 rijen dakpannen vanuit de nok. - Het plaatsen van zonnepanelen (mag over het volledige dakoppervlak mits verblijfplaatsen blijven behouden en toegankelijk zijn).

Plangebied

De gevraagde ontheffing heeft betrekking op het woningbezit van woonstichting Charlotte van Beuningen binnen de bebouwde kom van de gemeente Vught. Voor de uitvoering van de gebiedsbrede inventarisaties is het gebied opgedeeld in dertien deelgebieden, waarbij een ruimer gebied is onderzocht rondom het woningbezit van woonstichting Charlotte van Beuningen. De ligging van de onderzoeksgebieden is in Bijlage 1 aangegeven.

Looptijd ontheffing

De ontheffing wordt aangevraagd voor een periode van vijf jaar, met de intentie om deze te verlengen naar een periode van tien jaar.

2.2 Onderzoek soorten

Voor het SMP is en wordt onderzoek verricht naar de actuele verspreiding van gebouwbewonende soorten. Het onderzoek is erop gericht te bepalen welke beschermde soorten in de woningen en gebouwen aanwezig zijn. Dit vindt op een andere wijze plaats dan de gebruikelijke methode, waarbij de aanwezigheid van soorten of functies worden uitgesloten. De verspreiding van soorten is en wordt in beeld gebracht door gebruik te maken van een combinatie van de volgende onderzoeken:

Potentieanalyse

Voor kleinschalige onderzoeken wordt doorgaans een quickscan uitgevoerd om tot een potentie-inschatting te komen van de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten. Om bij grootschalige ingrepen een integraal beeld op populatieniveau te krijgen is een gebiedsbrede analyse opgezet. Daarbij is voor een aanzienlijk deel van de bebouwde kom van Vught in kaart gebracht waar de functies voor beschermde soorten aanwezig zijn. Hiertoe is in GIS een potentiebeoordeling gemaakt voor elk gebouw binnen het woningbezit van woonstichting Charlotte van Beuningen. Dit is gebeurd op basis van gebouwkenmerken en de reeds beschikbare verspreidingsdata van de vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van gegevens uit het AHN, BAG, TOP10NL en 0.8mTripleSat alsook de gegevens uit de databank van de NDFF. Deze potentieanalyse wordt uitgebreid toegelicht in Bijlage 2 van het SMP en in de Potentieanalyse van 8 maart 2023.

Deze potentieanalyse is, in combinatie met het uitgebreide veldonderzoek, een volwaardig alternatief voor de reguliere opzet van een ecologische quickscan. Met de potentieanalyse en de resultaten van het gebiedsbrede onderzoek wordt vervolgens een *hotspot* analyse opgesteld, waarmee de netwerken en functies van gebouwbewonende soorten letterlijk op de kaart staan. De resultaten van de potentieanalyse worden verwerkt de GIS-viewer. Deze gegevens zijn openbaar beschikbaar via de volgende link: <https://regelink.webgispublisher.nl/Choosemap.aspx>, kies de kaart: SMP Vught.

Soortgericht onderzoek

Het doel van het soortgericht onderzoek is het in kaart brengen van de aanwezigheid en functies van beschermde gebouwbewonende soorten als huismus, gierzwaluw en vleermuissoorten binnen het woningbezit van woonstichting Charlotte van Beuningen. Tevens zijn andere soorten in kaart gebracht wanneer die tijdens de soortgerichte onderzoeken zijn aangetroffen, zoals huiszwaluw, boerenzwaluw, spreeuw en zwarte roodstaart. Naar laatstgenoemde soorten zijn geen volledige inventarisaties uitgevoerd.

De volgende natuurgegevens zijn in kaart gebracht:

- verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen;
- nestlocaties en essentieel leefgebied van huismussen;
- nestlocaties van gierzwaluwen;
- omvang van de populaties.

De Kennisdocumenten van BIJ12 voor huismus en gierzwaluw (versies 1.0) en het Vleermuisprotocol 2021 dienen als basis voor de methode en de inventarisatie-inspanning. Deze vlakdekkende onderzoeksinspanning is aangepast aan de gebiedsbenadering, waardoor meer nadruk ligt op populatieniveau. De inventarisatie vond plaats bij de geschikte weersomstandigheden. Alle waarnemingen zijn bij alle methoden direct in het veld in WebGIS geregistreerd.

Voor het uitvoeren van het veldwerk voor de inventarisatie van vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen is het onderzoeksgebied opgedeeld in deelgebieden. Een deelgebied is 30 tot 40 ha groot en omvat circa 7,5 kilometer openbare weg, afhankelijk van de ruimtelijke indeling van het deelgebied. Overzichtelijke deelgebieden die gemakkelijk geïnventariseerd kunnen worden, zoals industriegebieden of nieuwbouwwijken, zijn iets groter. Het woningbezit van woonstichting Charlotte van Beuningen in Vught is voor de veldinventarisaties opgedeeld in totaal dertien deelgebieden (zie Bijlage 1). Afgesloten en niet openbare terreinen behoren niet tot het onderzoeksgebied.

De laatvlieger is echter lastig te vinden met de gangbare methoden. Om toch verblijfplaatsen van deze vleermuissoort te vinden is een telemetrie-onderzoek uitgevoerd. Naast een regulier onderzoek in 2021 zijn in 2022 laatvliegers gevangen en voorzien van een zender. Deze zenders zijn overdag worden opgespoord, waardoor duidelijk werd waar de gezenderde individuen hun verblijfplaats hebben.

Resultaten inventarisatie

In de onderzoeksgebieden (dus niet noodzakelijkerwijs binnen het woningbestand van de woonstichting) zijn van de huismus 23 leefgebieden vastgesteld. In totaal zijn 187 nesten en 58 mogelijke nesten gevonden. De nestlocaties zijn veelal in clusters aangetroffen. Van de gierzwaluw zijn 24 leefgebieden vastgesteld. In totaal zijn 148 nestlocaties en 48 mogelijke nestenlocaties gevonden. Ook deze nestlocaties zijn veelal in clusters aangetroffen. Van de gewone dwergvleermuis zijn elf kraamverblijven gevonden, waarvan vier in het woningbezit van de woonstichting. Ook zijn 86 zomerverblijven en 27 paarterritoria vastgesteld, naast op drie locaties een massawinterverblijf. Van de ruige dwergvleermuis zijn alleen vier paarverblijfplaatsen genoteerd, waarvan drie in een gebouw. De laatvlieger telt ten minste vijf verblijfplaatsen in gebouwen in Vught, waaronder drie kraamverblijfplaatsen.

De resultaten van het inventariserend onderzoek worden uitgebreid toegelicht in Hoofdstuk 4 en de Bijlagen 4 en 5 van het SMP en voor de laatvlieger in het rapport RA20511-AS van Regelink (Telemetrie-onderzoek Laatvlieger Woningen Vught, 2022).

2.3 Mogelijke effecten op beschermde soorten

Aanvrager stelt dat door het uitvoeren van de werkzaamheden aan woningen en overige gebouwen (zie Tabel 1) nesten, rust- en voortplantingsplaatsen van de aangevraagde soorten beschadigd of vernield kunnen worden en individuen van de aangevraagde vleermuissoorten worden gedood of gewond. Dit zijn overtredingen van de bepalingen zoals bedoeld in artikel 3.1, eerste, tweede en vierde lid, en artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de Wnb.

Door het nemen van de juiste maatregelen kan het doden en verwonden van vogels in alle gevallen worden voorkomen. Voor artikel 3.1 eerste lid, is daarom *geen* ontheffing aangevraagd.

Zo ook kan het opzettelijk doden en verwonden van vleermuizen worden voorkomen. Het kan echter niet volledig worden uitgesloten dat, ondanks de maatregelen, het onbedoeld doden of verwonden van een vleermuis kan plaatsvinden.

In dat geval ontbreekt het opzetvereiste: uitgangspunt is dat door de te nemen maatregelen het doden en verwonden van vleermuizen dient te worden voorkomen. Voor artikel 3.5, eerste lid, van de Wnb wordt daarom *geen* ontheffing aangevraagd.

2.4 Alternatievenafweging

Locaties en inrichting

De generieke ontheffing wordt aangevraagd voor de eerder beschreven ruimtelijke ingrepen, vaak in het kader van verduurzaming. In veel gevallen kunnen panden behouden blijven, maar zijn renovatiewerkzaamheden onvermijdelijk. Daarmee is er sprake van 'geen andere bevredigende oplossing'. In sommige gevallen blijkt het niet mogelijk om bepaalde woningen te renoveren en is volledige sloop in combinatie met nieuwbouw noodzakelijk. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer de woningen zwaar verouderd zijn en niet meer voldoen aan de huidige levensstandaard, bij ernstige bouwkundige gebreken of bij gebrek aan ruimte binnen de gemeente (inbreidingslocaties). In die gevallen geldt evenzeer dat de ingreep plaatsgebonden is en het overwegen van een andere locatie of inrichting niet van toepassing is.

Werkwijze

De werkzaamheden betreffen isolatiewerkzaamheden, onderhoudswerkzaamheden en sloop en nieuwbouw. Het isoleren van woningen is onvermijdelijk, omdat men aan de verduurzamingsopgave van het Lenteakkoord gebonden is (<http://lente-akkoord.nl>). Deze werkzaamheden moeten op een kostenefficiënte wijze en volgens de nu geldende standaarden uitgevoerd worden. Ook moet het resultaat van de werkzaamheden voldoen aan eisen ten aanzien van isolatiewaarden van de woningen. Er kunnen zodoende weinig alternatieve werkwijzen afgewogen worden. Voor wat betreft negatieve effecten op aanwezige beschermde soorten levert het afwegen van deze alternatieven bovendien geen noemenswaardig voordeel op. Ten aanzien van de werkwijze is er zodoende geen andere bevredigende oplossing.

Planning

Dankzij de beschikbare informatie over de aanwezigheid van beschermde soorten kan er bij de ingrepen goed rekening gehouden worden met deze beschermde soorten en functies. Bij de planning van werkzaamheden wordt hier optimaal rekening mee gehouden, zie hiervoor de Werkprotocollen. Hiermee wordt voldaan aan de voorwaarden uit de Kennisdocumenten van BIJ12. Een betere werkwijze is niet voorhanden, zodat alternatieven ten aanzien van planning niet overwogen zijn.

Gezien het bovenstaande is ons gebleken dat er geen redelijke alternatieven mogelijk zijn, die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

2.5 Belang van de aanvraag

Ten aanzien van de huismus en de gierzwaluw liggen de wettelijke belangen uit de Vogelrichtlijn ten grondslag aan de ontheffing welke zijn genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, van de Wnb:

- De Volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- De bescherming van flora of fauna.

Voor de vleermuizen liggen de wettelijke belangen uit de Habitatrichtlijn ten grondslag aan de ontheffing welke zijn genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, van de Wnb:

- De Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- De bescherming van de wilde flora of fauna, of de instandhouding van de natuurlijke habitats.

Volksgezondheid of openbare veiligheid

De renovatie van woningen en de sloop van oude woningen met vervangende nieuwbouw zijn een onlosmakelijk onderdeel van de reguliere en gangbare bedrijfsvoering van woningbouwcorporaties.

De geplande levensduur van veel woningen is vaak al verstreken en de woningen voldoen daarmee niet meer aan de huidige bouwvoorschriften op het gebied van isolatie en binnenklimaat. Verschillende ingrepen aan gebouwen zullen uitgevoerd moeten worden in het kader van de volksgezondheid. Dat geldt vooral voor oudere gebouwen. In veel woningen die tot de jaren tachtig gebouwd zijn, zijn asbesthoudende materialen gebruikt. Asbest vormt een gevaar voor de volksgezondheid wanneer dit vrijkomt. Het inademen van asbestvezels kan leiden tot verschillende soorten kankers of stoflongen. Vooral de toepassingen van asbestvezels in daken vormen een risico. Asbesttoepassingen in het dak komen na verloop van tijd vrij door verwerking. Naast asbest vormt ook een slecht leefklimaat in woningen een risico voor de volksgezondheid. Veel oudere woningen zijn slecht geïsoleerd of ventileren onvoldoende.

Hierdoor kan doorslag van vocht ontstaan, waardoor verschillende gezondheidsklachten kunnen optreden. Die problemen worden mogelijk ten dele veroorzaakt door schimmels, huisstofmijt of het vrijkomen van chemische stoffen uit bouwmaterialen. Aan de andere kant kan een te droge woning ook tot problemen leiden. Het verbeteren van het binnenklimaat in woningen is dan ook een van de speerpunten van de Nationale aanpak Milieu en Gezondheid van het RIVM. In het beleid van woonstichting Charlotte van Beuningen wordt grootschalige woningverbetering gestimuleerd waardoor de woningen beter geïsoleerd en geventileerd worden. Panden dienen daarom ook frequent onderhouden te worden om verval en verpaupering tegen te gaan. Onvoldoende of achterstallig onderhoud verhoogt het risico op problemen met vocht en/of tocht. Vocht- en tochtproblemen kunnen bijdragen aan een verhoogd risico op gezondheidsklachten. Hieruit blijkt dat het belang 'volksgezondheid' op de ingrepen van toepassing is.

Dwingende redenen van groot openbaar belang

Vanwege het woningtekort in de gemeente Vught moeten er meer (sociale huur) woningen worden gebouwd. Woonstichting Charlotte van Beuningen heeft daarom diverse complexen uit haar bestaande woningvoorraad aangewezen voor vervangende nieuwbouw. Dit zorgt voor de noodzakelijke doorstroming. Op basis van woningbehoefteonderzoek kan geconcludeerd worden dat de vraag naar (sociale) huurwoningen groter is dan het aanbod. De wachttijd voor een huurwoning is daardoor hoog. De vergrijzing in de gemeente Vught neemt toe. Het aantal kleinere huishoudens stijgt eveneens. De huidige woningvoorraad past niet meer bij deze demografische ontwikkelingen. Met het aanpakken van deze knelpunten wordt het groot openbaar belang van de volkshuisvesting in de gemeente en in de regio gediend.

Het isoleren van woningen heeft niet alleen een gunstige werking op het leefklimaat, maar zorgt er ook voor dat woningen energiezuiniger worden. Renovatie en sloop met nieuwbouw helpen de afspraken over de verduurzamingsopgave van het Lente-akkoord na te komen. Bovendien leidt de uitstoot van CO₂ tot klimaatverandering. Dit heeft een scala van negatieve gevolgen, zoals een verhoogde kans op extreem weer en zeespiegelstijging. Het is dus noodzakelijk dat woningen van het gas af gaan en energiezuinig worden, om de uitstoot van CO₂ te verminderen. Hiermee worden voor het milieu wezenlijke gunstige effecten nagestreefd. Woonstichting Charlotte van Beuningen heeft vanuit haar maatschappelijke opgave de taak om te koersen op een CO₂-neutrale woningvoorraad in 2050. In het Woon-ondernemingsplan van de stichting staat onder het kopje 'duurzaam wonen' het volgende:

'Sinds 2018 hebben onze woningen gemiddeld een label B, en we streven ernaar dat onze woningen in 2050 energieneutraal zijn. Dat doen we ten eerste door het isoleren van bestaande woningen. Daarna voorzien we onze woningen ook van duurzame energie-opwekkers.

Daartoe is een routekaart gemaakt met een planning van uitvoeringsjaren voor de verduurzaming van woningen. De routekaart is gebaseerd op het model van de overkoepelende organisatie van woningcorporaties Aedes. Het streven naar CO₂-reductie is tevens opgenomen in de prestatieafspraken met gemeente Vught. De voorgenomen werkzaamheden dienen daarom dwingende redenen van groot openbaar belang.

Bescherming (wilde) flora en fauna

Woonstichting Charlotte van Beuningen wil de staat van instandhouding van de soorten in de gemeente verbeteren. Daarom wordt natuurinclusief bouwen en werken de standaard. Een en ander wordt ook verwoord in het Woon-ondernemingsplan 2023-2026 van de woonstichting. Daarin staat onder het kopje 'duurzaam bouwen' het volgende:

'Natuurinclusief bouwen. Dit betekent dat we niet alleen duurzame woningen bouwen, maar meteen ook de omgeving milieuvriendelijk inrichten. Denk aan het opnemen van verblijfplaatsen voor dieren en insecten in daken en gevels, het inrichten van waterbekkens en het vervangen van stenen door veel en gevarieerd groen.'

Vanuit het SMP wordt dus ook aandacht gegeven aan het verbeteren van het aanwezige groen in de stad. Dit heeft ook voordelen voor onder andere in de stad broedende vogels. Daardoor verbetert het werken met een SMP de omstandigheden van méér populaties dan enkel die van de SMP-soorten. Door de werkwijze uit het SMP en de natuurinclusieve wijze van bouwen en werken worden niet alleen verblijfplaatsen gecompenseerd om de lokale populaties te behouden, er wordt ook gezorgd voor overcompensatie. Daar waar soorten niet aanwezig zijn, maar waarvoor de gebouwen wel potentie hebben, worden deze natuurinclusief opgeleverd (SMP, § 3.4). Bestaande leefgebieden worden daarmee versterkt en potentiële leefgebieden worden geschikt gemaakt, waardoor de staat van instandhouding van de betreffende soorten wordt versterkt. Er wordt met de werkzaamheden onder het SMP meer en op grotere schaal gecompenseerd dan bij reguliere ontheffingstrajecten, waardoor de gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten zo goed mogelijk wordt gewaarborgd en zelfs verbeterd. Dit alles dient het belang van de (wilde) flora en fauna.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat de aangedragen belangen voldoende zijn onderbouwd om de ontheffing te kunnen verlenen.

2.6 Werkwijze op basis van het soortenmanagementplan

Het SMP vormt de basis voor de ontheffingsaanvraag. In het SMP staat beschreven op welke wijze er binnen het plangebied een meerwaarde wordt gecreëerd voor de soorten en met welke maatregelen een positieve impuls wordt gegeven aan een gunstige en duurzame staat van instandhouding van deze soorten.

Stappenplan

In Bijlage 1 van het SMP (alsook in het Werkprotocol) is uitgewerkt hoe op basis van een stappenplan de bescherming van de soorten tijdens en na de werkzaamheden is geborgd. Deze stappen bestaan samengevat (dus niet volledig) uit het volgende:

- Aan de hand van FloraFaunaCheck.nl (hierna: FFC) beoordelen of, en zo ja, welke soorten aanwezig of mogelijk aanwezig zijn in of rondom de bebouwing waar de werkzaamheden gaan plaatsvinden;
- Geen soorten aanwezig: houd rekening met broedseizoen, voldoe aan zorgplicht, tref voorzieningen zoals uitgewerkt in Werkprotocol 9 en 10.
- Vallen deze soorten niet onder de generieke SMP-ontheffing, dan is maatwerk aan de orde, en zo nodig een ontheffing.

Werkprotocol en natuurmaatregelen

Het Werkprotocol bevat gedetailleerde informatie per type ingreep, elk met een *eigen* werkprotocol. De bedoelde ingrepen staan omschreven in Tabel 1 van dit besluit. Elk werkprotocol kent een eigenstandig stappenplan, waarin nader wordt ingegaan op onder meer:

- De planning in relatie tot de kwetsbare perioden per soort;
- Welke werkwijze moet worden toegepast;
- De te plaatsen tijdelijke en permanente voorzieningen per soort;
- De te volgen werkwijze ten aanzien van het ongeschikt maken van het gebouw, per soort;
- Hoe met de zorgplicht dient te worden omgegaan en wanneer een ecooloog moet worden geraadpleegd, bijvoorbeeld wanneer een onverwachte situatie of soort wordt aangetroffen.
- Hoe alternatieve verblijfplaatsen moeten worden gerealiseerd, de keuze gerangschikt naar effectiviteit.

Salderingsboekhouding

Het uitgangspunt van het SMP is dat het aantal verblijfplaatsen/nestlocaties in het woningbezit op elk moment voldoende is om werkzaamheden te kunnen uitvoeren. Door in te zetten op de 'ecologische plussen', zoals in § 3.7 van het SMP is beschreven, wordt voorzien in nieuwe verblijfplaatsen. Van alle maatregelen voor vervangende verblijfplaatsen wordt een boekhouding van de verblijfplaatsen bijgehouden. Deze boekhouding is te volgen in WebGIS Publisher, het programma waarmee ook gegevens van de gebiedsbrede inventarisaties worden ingevoerd. Voor de boekhouding geeft de applicatie op een plattegrond weer op welke locaties voorzieningen voor vleermuizen, huismus of gierzwaluw zijn gerealiseerd. Per locatie wordt aangegeven welk type voorziening het betreft en wanneer de voorziening is gerealiseerd. De applicatie heeft de volgende functionaliteiten:

- De boekhouding geeft een overzicht van de locaties en data waarop alternatieve verblijfplaatsen en nestlocaties geplaatst en, na de gewenningsperiode, beschikbaar zijn.
- Per locatie kan zichtbaar worden gemaakt waar binnen een afstand van 200 meter voorzieningen voor beschermde soorten zijn gerealiseerd. Dit geeft snel inzicht of voldaan is aan de mitigatieopgave van een ingreep.
- Geregistreerd wordt:
 - Voor welke ingreep een voorziening is gerealiseerd;
 - Het gebruik van de voorzieningen door beschermde soorten/doelsoorten;
 - De onderhoudstoestand en het uitgevoerde onderhoud van de voorzieningen;
 - Andere voorzieningen dan de voorzieningen die in het kader van SMP's zijn gerealiseerd.
- Deze app is op ieder moment te raadplegen, ook door de toezichthouder op deze ontheffing.

Het bijhouden van de boekhouding is de verantwoordelijkheid van de ontheffingshouder. Het is een van de onderdelen waarmee het werken conform de ontheffing wordt verantwoord. Het bijhouden van de boekhouding gebeurt continu, zodat de boekhouding bij elke raadpleging actueel is. Jaarlijks wordt een uitdraai van de boekhouding van verblijfplaatsen aangeleverd aan het bevoegd gezag. Met deze uitdraai is ook inzicht te geven in de gerealiseerde plussen en de uitgevoerde werkzaamheden. Bij de boekhouding wordt in een korte notitie van de ecooloog een ecologische onderbouwing gegeven die inzicht geeft in de hoeveelheid plussen die bij elk project dat jaar zijn gerealiseerd.

Om het toesturen van de uitdraai van de salderingsboekhouding te borgen nemen wij als *extra voorschrift* op dat dit uiterlijk op 1 maart van het daaropvolgende jaar in ons bezit moet zijn.

FloraFaunaCheck.nl (FFC)

Deze website is een handvat voor aannemers om gemakkelijk inzicht te verkrijgen in het vóórkomen van soorten en de werkprotocollen die vervolgens gevolgd moeten worden. FFC is gekoppeld aan:

- De WebGIS applicatie waarin alle waarnemingen en de gebiedsbrede potentieanalyses zijn opgenomen (voor de link zie § 2.2 van dit besluit).
- De protocollen 1 t/m 8 uit het Werkprotocol.

2.7 Mitigerende en compenserende maatregelen

De mitigerende en compenserende maatregelen zijn uitgewerkt in het Werkprotocol. Hierin is per type ingreep een eigen protocol opgenomen, waarin de maatregelen per soort op uitvoeringsniveau staan beschreven.

Ten aanzien van de alle aangevraagde soorten zijn de volgende maatregelen van toepassing:

- Alle aanwezige en potentieel geschikte verblijfplaatsen van de betreffende soorten moeten tijdig ongeschikt worden gemaakt. Met de werkzaamheden kan pas gestart kan pas worden na expliciete vrijgave door een ecooloog. Dit wordt in het logboek bijgehouden.
- Bij grootschalige sloop of na-isolatie (meer dan één woningblok) waarbij nest- of verblijfslocaties van gierzwaluw, huismus of vleermuizen aanwezig zijn, of de potentie daarop hoog is, dient te worden gefaseerd in tijd en ruimte, conform de betreffende werkwijze in het betreffende werkprotocol. Dit geldt met name ook voor de in de *heatmaps* aangegeven hotspots van de betreffende soorten.
- Een hotspot is als volgt gedefinieerd:
 - Hotspot huismus: Meer dan 10 nesten binnen een straal van 50 meter, gemeten vanaf het midden van de kolonie. Ieder nest wat vervolgens binnen 50 meter van een nest binnen de hotspot ligt wordt meegeteld als onderdeel van de hotspot.
 - Hotspot gierzwaluw: Meer dan 5 nesten binnen een straal van 50 meter, gemeten vanaf het midden van de kolonie. Ieder nest van vervolgens binnen 50 meter van een nest binnen de hotspot ligt wordt meegeteld als onderdeel van de hotspot.
- Voor alle aangevraagde soorten geldt dat de verschillende typen werkzaamheden *niet* zijn toegestaan in de met rood aangeduide perioden (zie het betreffende werkprotocol) dan wel onder voorwaarden toegestaan in de met geel aangeduide perioden.
- Om doden en verwonden bij gebouwen met een matige potentie (zie verderop in deze paragraaf) met zekerheid te kunnen uitsluiten, worden bij alle ingrepen voor de soorten waar doden en verwonden niet kan worden uitgesloten gebouwen vooraf ongeschikt gemaakt.
- Indien onverhoopt dieren worden aangetroffen tijdens de werkzaamheden moeten deze werkzaamheden worden stilgelegd en dient direct contact te worden opgenomen met een ecooloog om te bepalen wat de vervolgstappen zijn. Dit dient te worden bijgehouden in het logboek.
- Alle nieuwbouw (woningen en bedrijven) dient natuurinclusief te worden gebouwd, zoals beschreven in protocol 10 van het Werkprotocol. Deze voorzieningen dragen bij aan het creëren van plussen in de salderingsboekhouding.
- De effectiviteit van de gerealiseerde verblijfplaatsen wordt geborgd door de voorzieningen duurzaam te onderhouden. Deze worden daarom elke 3 jaar gecontroleerd en indien nodig schoongemaakt, zodat ze toegankelijk blijven.

Tijdelijke voorzieningen bij onvoldoende alternatieven

Wanneer bij het opstarten van een project uit de boekhouding van verblijfplaatsen blijkt dat er nog niet voldoende alternatieve verblijfplaatsen zijn (tijdelijk of permanent), dan moeten die alsnog gerealiseerd worden. Dit zijn in principe permanente voorzieningen of (in het uiterste geval) tijdelijke voorzieningen. Tabel 2 geeft een overzicht van het aantal benodigde alternatieven per verdwenen verblijfplaats en de gewenningsperiode die de dieren nodig hebben om aan nieuwe verblijfplaatsen te wennen. Zie voor de eisen aan de uitvoering het protocol 11 van het Werkprotocol.

Voor de *gierzwaluw* geldt dat in principe geen tijdelijke voorzieningen worden geplaatst, zie verderop in deze paragraaf voor de toelichting hierop.

Tabel 2. Voorwaarden alternatieve verblijfplaatsen indien onvoldoende voorzieningen aanwezig zijn. Het aantal alternatieve verblijfplaatsen geldt per nest/verblijf dat verdwijnt.

Soort	Aantal alternatieven	Gewenningsperiode
Huismus	2	3 maanden
Gierzwaluw	4 (2 wanneer deze binnen een meter van de oorspronkelijke nestlocatie geplaatst kunnen worden)	< 10 nesten → 1 maand (voor 1 april) > 10 nesten → volledig broedseizoen (1 mei-31 juli)
Vleermuis	4	Zomerverblijf → 3 maanden (van april t/m oktober) Paarverblijf → 6 maanden voor paarperiode (februari) (zoals aangegeven in het kennisdocument, voor ruige dwergvleermuis is de gewenningsperiode 3 maanden) Kraamverblijf → volledig kraamseizoen (15 mei-15 juli) Winterverblijf → volledig winterseizoen

Permanente voorzieningen

Vanuit de gebouwanalyse worden gebouwen ingedeeld in gebouwen met een hoge potentie, matige potentie dan wel lage potentie voor SMP-soorten (op FloraFaunaCheck.nl aangeduid met een hoge, matige, dan wel lage kans). Aan de hand van deze inschatting van de potentie wordt de werkwijze bepaald die wordt toegepast bij renovatie van gebouwen. Gebouwen waar bij het veldwerk soorten zijn aangetroffen krijgen altijd de kwalificatie hoge potentie.

Gebouwen met hoge potentie (of soort is aanwezig)

Bij deze gebouwen wordt als aangepaste werkwijze 'ongeschikt maken van gebouwen' toegepast. Daarnaast wordt het gebouw na de werkzaamheden altijd geschikt gemaakt voor die SMP-soorten met een hoge potentie. Daarbij wordt altijd als eerste gekeken of bestaande of natuurlijke ruimtes in het gebouw te behouden zijn of geschikt gemaakt kunnen worden voor de SMP-soorten. Denk aan: ruimte achter boeiborden creëren, kantpannen zo neerleggen dat er toegang tot onder het dak mogelijk blijft. Zie voor alle maatregelen werkprotocol 9 van het Werkprotocol. Voor vleermuizen wordt gekeken of het hoogste deel van een spouwmuur open kan worden gehouden. Kan dat niet dan wordt vervolgens gekeken naar de mogelijkheid van een isolerend schil tegen de bestaande spouwmuur te plaatsen, voorzien van invliegstenen. Ook wordt gekeken naar de mogelijkheid van gevelbetimmering. Pas daarna wordt de mogelijkheid van het plaatsen van inbouwkasten overwogen. In onderstaande tabel 3 staat de minimale taakstelling weergegeven. Het streven is daarbij het minimale op te plussen voor SMP-soorten met een matige of lage potentie. Dit dient dan de *plus* in de boekhouding van verblijfplaatsen.

Gebouwen met een matige potentie

Bij deze gebouwen is er een matige kans dat er SMP-soorten aanwezig zijn. De matige kans wordt mede bepaald door aanwezigheid van hotspots van soorten. Gebouwen met een matige kans liggen buiten het lokale verspreidingsgebied van een soort. Zo wordt eerst wordt gekeken of natuurlijke ruimtes in het gebouw geschikt gemaakt kunnen worden voor de SMP-soorten (denk aan: ruimten achter boeiborden creëren, kantpannen zo neerleggen dat er toegang tot onder het dak mogelijk is, zie werkprotocol 9 van het Werkprotocol. Is dit niet mogelijk, dan wordt er gekeken naar het gebruik van inbouwkasten.

In Tabel 3 staat de minimale taakstelling weergegeven. Een gebouw kan wellicht worden opgewaardeerd naar een hoge potentie, om zo de uitbreiding van de in de stad aanwezige populaties te bevorderen door ook hier de taakstelling op te plussen.

Tabel 3. *Minimale taakstelling bij realiseren van alternatieve verblijfplaatsen.*

Soort	Hoge potentie	Matige potentie	Lage potentie
Huismus	Gebouw geschikt maken Wanneer niet mogelijk: minimaal 2 inbouwkasten per geschikte kopgevel	Gebouw geschikt maken Wanneer niet mogelijk: minimaal 2 inbouwkasten per geschikte kopgevel	Gebouw geschikt maken Indien mogelijk
Gierzwaluw	Gebouw geschikt maken Wanneer niet mogelijk: minimaal 4 inbouwkasten per geschikte kopgevel	Gebouw geschikt maken Wanneer niet mogelijk: minimaal 2 inbouwkasten per geschikte kopgevel	Gebouw geschikt maken Indien mogelijk
Vleermuis	Gebouw geschikt maken Wanneer niet mogelijk: minimaal 1 geschakelde inbouwkast bestaande uit 4 delen per geschikte kopgevel	Gebouw geschikt maken Wanneer niet mogelijk: minimaal 1 geschakelde inbouwkast bestaande uit 2 delen per geschikte kopgevel	Gebouw geschikt maken Indien mogelijk

Gebouwen met lage potentie

Bij deze gebouwen is er een lage kans dat er SMP-soorten aanwezig zijn. Daarom hoeven er bij het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden de gebouwen niet eerst ongeschikt gemaakt te worden. Wel wordt gekeken of met de werkzaamheden natuurlijke ruimtes in het gebouw geschikt gemaakt kunnen worden voor de SMP-soorten. Is dit binnen de werkzaamheden niet mogelijk, dan worden er geen plussen gecreëerd.

Op dit punt voegen wij echter een *extra voorschrift* toe, luidende:

Gebouwen met een lage potentie dienen voorafgaand aan werkzaamheden ongeschikt te worden gemaakt (ontmoedigd), tenzij uit inspectie blijkt dat het gebouw door de bouwkenmerken geen gebouwbewonende soorten kán herbergen.

Wij voegen dit voorschrift toe om nadere invulling te geven aan de zorgplicht, omdat met een oordeel vanuit het model nooit met zekerheid kan worden uitgesloten dat zich dieren in een gebouw ophouden.

Voorzieningen in nieuwbouw

Voor nieuwbouw onder het SMP geldt dat er natuurinclusief wordt gebouwd, zoals beschreven in protocol 10 van het Werkprotocol.

Specifiek voor de gierzwaluw geldt daarbij dat:

- Dat altijd direct permanente verblijfplaatsen worden gerealiseerd; tijdelijke maatregelen zijn niet toegestaan.
- Indien de *aantoonbare* noodzaak bestaat om voor de gierzwaluw *externe* tijdelijke voorzieningen te plaatsen dan worden deze uitgevoerd met duurzaam materiaal, zoals (hout)beton. Deze voorzieningen mogen in de salderingsboekhouding niet worden meegeteld als compensatiemaatregel.
- Om te voorkomen dat de broedparen voor een tweede keer zouden moeten verhuizen is het *niet* toegestaan *tijdelijke* kasten na afloop van de werkzaamheden te verwijderen; dit is een punt waarmee bij de locatiekeuze rekening moet worden gehouden.

- De eis in het Werkprotocol dat gierzwaluwvoorzieningen op ten minste 3 meter hoogte moeten worden geplaatst vullen wij *bij voorschrift* (11) met de volgende zinsnede aan: “*doch zo hoog mogelijk*”.

Deze zinsnede voegen wij toe teneinde te voorkomen dat het voorschrift wordt geïnterpreteerd als dat de voorzieningen *op 3 meter hoogte moeten* worden geplaatst (hetgeen regelmatig voorkomt).

Specifiek voor de vleermuizen geldt dat:

- Indien de huidige situatie een toegankelijke en geschikte spouwmuur betreft en de top van de spouwmuur wordt als voorziening voor de vleermuizen deels geschikt gehouden, dan dient minimaal de bovenste 80 centimeter toegankelijk te worden gehouden.

Dit *extra voorschrift* voegen wij toe teneinde te borgen dat de voorziening een minimaal benodigde hoogte kent, zodat een grotere variatie in microklimaten wordt aangeboden dan de in het Werkprotocol voorgestelde 40 cm. Wij verwijzen hierbij naar de vereisten uit het Kennisdocument van de gewone dwergvleermuis².

2.8 Bijzondere verblijfplaatsen

Laatvlieger

De populatie laatvliegers in het werkgebied is en wordt voortdurend gevolgd. Naast het reguliere onderzoek is in 2022 een onderzoek naar voorjaarszwermen en een telemetrieonderzoek uitgevoerd. Omdat voor deze soort nog geen bewezen effectieve maatregelen bekend zijn is mitigatie van hun verblijfplaatsen altijd maatwerk.

Wanneer er een verblijfplaats van de laatvlieger aanwezig is wordt een apart plan opgesteld. Hierbij wordt eerst onderzocht of de verblijfplaats in de huidige staat behouden kan blijven (Stap 1 uit het Procesdocument Laatvlieger Bijlage 7 van het SMP).

Is dit niet mogelijk, dan wordt bekeken hoe de verblijfplaats het best gemitigeerd kan worden. Hierbij wordt gewerkt aan de hand van de randvoorwaarden, zoals beschreven in Stap 2 van het Procesdocument Laatvlieger. Hiertoe wordt een ecologisch werkprotocol (EWP) opgesteld en ter goedkeuring voorgelegd bij het bevoegd gezag, welke goedkeuring benodigd is vóórdat werkzaamheden van start kunnen gaan.

Stap 1 en Stap 2 zijn tevens van toepassing op alle potentiële laatvliegerverblijven binnen de twee laatvlieger-hotspots, waarbij ervan uit wordt gegaan dat deze daadwerkelijk aanwezig zijn.

Kraamverblijfplaats gewone dwergvleermuis

Bij aanwezigheid van een kraamverblijfplaats wordt gewerkt volgens de werkprotocollen van het SMP. Zo wordt er altijd buiten het kraamseizoen gewerkt en is er altijd ecologische begeleiding. De ecooloog werkt maatregelen uit voor de mitigatie in de specifieke situatie. Uitgangspunten bij aanwezigheid van kraamverblijfplaatsen zijn:

- Behoud zoveel mogelijk de bestaande situatie van de verblijfplaats.
- Wanneer de verblijfplaats niet behouden kan worden, wordt eerst gekeken naar de optie om natuurinclusieve maatregelen te nemen door ruimtes in gebouwen geschikt te maken. Dit kan bijvoorbeeld door het openhouden van spouwmuren en/of het toegankelijk houden van daken, het toepassen van boeiborden, etc. Per situatie bekijkt een ecooloog welke mitigatie noodzakelijk is. Hierbij worden ook de eisen aan de klimatologische omstandigheden voor de vervangende verblijfplaats onderzocht.
- In het uiterste geval worden inbouwkasten toegepast, waarbij altijd meerlaagse, gekoppelde kasten noodzakelijk zijn om voldoende volume en microklimaten te creëren.

² Kennisdocument Gewone dwergvleermuis Versie 1.0 (2017). BIJ12, Utrecht.

Massawinterverblijfplaatsen gewone dwergvleermuis

Bij werkzaamheden op locaties waar massawinterverblijfplaatsen zijn vastgesteld is altijd maatwerk nodig. Deze verblijfplaatsen hebben specifieke eigenschappen met betrekking tot het microklimaat en de beschikbare ruimte. Wanneer bij werkzaamheden een massawinterverblijfplaats wordt aangetast, wordt altijd een ecoloog ingeschakeld. Deze stelt een ecologisch werkprotocol (EWP) op met een beschrijving van het specifieke maatwerk. Deze stap is opgenomen in de werkprotocollen.

Uitgangspunten bij massawinterverblijfplaatsen zijn:

- Behoud zoveel mogelijk de bestaande situatie van de verblijfplaats.
- Tijdelijke mitigatie is nagenoeg niet mogelijk, daarom moet altijd goed rekening worden gehouden met kwetsbare periodes en moet buiten de winterperiode worden gewerkt.
- Specifieke klimatologische eigenschappen van de oude verblijfplaats moeten worden onderzocht en zoveel mogelijk worden behouden na werkzaamheden, als de winterverblijfplaats behouden kan blijven.
- Specifieke klimatologische eigenschappen moeten worden toegepast in de nieuw te realiseren verblijfplaats, wanneer de oude verblijfplaats niet behouden kan blijven.

Ter aanvulling en borging van de voorgestelde werkwijzen betreffende kraam- en massawinterverblijven van de gewone dwergvleermuis nemen, wij als proactieve maatregel, in aanvulling de volgende twee extra voorschriften op:

- Bij werkzaamheden aan kraam- of massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis dient, voorafgaand aan de werkzaamheden, het daartoe opgestelde ecologisch werkprotocol *ter goedkeuring* aan ons te worden toegezonden.
- Ten aanzien van de massawinterverblijfplaatsen definiëren wij de genoemde 'winterperiode' periode als volgt: *van 1 augustus tot 1 april*, zodat ook de zwermperiode bij deze verblijfplaatsen hieronder valt.

2.9 Monitoring

Om de staat van instandhouding van vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen in Vught te kunnen volgen worden de onderstaande punten gemonitord:

Effectiviteit toegepaste mitigatie

Alle nieuw gerealiseerde verblijfplaatsen worden bijgehouden in de boekhouding van verblijfplaatsen. Ook alle kasten die in 2022 zijn geplaatst, worden in de boekhouding van verblijfplaatsen opgenomen. Deze kasten vallen onder proactieve maatregelen in voorbereiding op het in werking treden van het SMP. Hiermee zijn voor de dit doel gerealiseerde alternatieve verblijfplaatsen en nestlocaties bekend. Tijdens de monitoring wordt onderzocht of deze mitigerende maatregelen functioneel zijn en of de voorzieningen worden gebruikt. De monitoring van de verblijfplaatsen wordt uitgevoerd tijdens de monitoringsronde vier jaar na de inwerkingtreding van het SMP. Omdat bekend is waar renovatie heeft plaatsgevonden en de alternatieve verblijfplaatsen zijn gerealiseerd, kan tijdens de onderzoeksronden worden gecontroleerd of activiteit bij gerenoveerde en gemitigeerde gebouwen, inbouwkasten en inbouwnestlocaties wordt waargenomen. Als blijkt dat nieuw getroffen voorzieningen niet tot nauwelijks worden gebruikt, dan wordt bijgestuurd. Te denken valt aan extra mitigatie aan randen van hotspots, om zo de draagkracht binnen het woningbezit te behouden.

Populatietrends

Door na elke vijf jaar de hele gemeente opnieuw te inventariseren (in jaar 4 van de ontheffing), wordt inzichtelijk hoe het met de Svi van de populaties van vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen gaat binnen het woningbezit van de woonstichting. De aantallen vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen moeten dus minstens stabiel blijven of idealiter toenemen. Worden er sterke afnames in aantallen verblijfplaatsen ontdekt, dan moet nagegaan worden wat de mogelijke oorzaken zijn en hoe dit bij te sturen.

Verspreiding beschermde soorten en functies

De monitoring maakt ook inzichtelijk hoe vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen, per periode van vijf jaar, door de gemeente verspreid zijn. Dit om te monitoren of populaties zich in een wijk verplaatsen of nieuwe gebieden koloniseren. Deze informatie draagt bij aan de kennis over de invloed van dergelijke ontwikkelingen op de SMP-soorten en op hun staat van instandhouding.

Functionaliteit leefomgeving

Niet alleen de verblijfplaatsen en nestlocaties van belang. Ook de foerageergebieden en bereikbaarheid ervan (vliegroutes) zijn bepalend voor de instandhouding van populaties van de soorten. Tijdens de monitoring wordt onderzocht of essentiële leefgebieden van huismussen, vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen nog beschikbaar zijn of dat nieuwe gebieden in gebruik zijn genomen. Wanneer blijkt dat de functionaliteit van gebieden vermindert, kan er worden bijgestuurd.

Bovenstaand voorgestelde monitoring wordt als volgt uitgevoerd:

- Elke vijf jaar wordt het volledige plangebied geïnventariseerd op vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen. Dit geschiedt op dezelfde wijze als de vlakdekkende nulmeting en vindt voor het eerst plaats in jaar 4 van de ontheffing.
- Jaarlijks wordt de boekhouding geëvalueerd.

Aanvullende monitoring

Kraamverblijfplaatsen vleermuizen:

Jaarlijks worden de kraamverblijfplaatsen teruggezocht. Dit wordt voor de gewone dwergvleermuis gedaan door middel van een ochtend-onderzoeksrondte en voor de laatvlieger door middel van een avond-onderzoeksrondte. Het onderzoek is specifiek gericht op het terugvinden van de reeds aangetroffen kraamkolonies (waarbij gezocht wordt binnen de verhuisstraal van de soort). Daarnaast worden er uitvliegtellingen gedaan bij de aangetroffen kolonies. Wanneer niet alle kolonies binnen één onderzoeksrondte teruggevonden worden, zal een tweede onderzoeksrondte uitgevoerd worden.

Massawinterverblijfplaatsen gewone dwergvleermuis:

Jaarlijks wordt het gebruik van de reeds aangetroffen massawinterverblijfplaatsen onderzocht. Omdat massawinterverblijfplaatsen zeer locatievast zijn, richt het onderzoek zich enkel op de reeds aangetroffen verblijfplaatsen die binnen het woonbezit van Charlotte van Beuningen vallen. Dit wordt gedaan door middel van twee avond-onderzoeksrondes.

Hotspots huismus en gierzwaluw:

Voor de huismus en gierzwaluw worden hotspots bepaald (zoals gedefinieerd in § 2.7 van dit besluit). Wanneer werkzaamheden binnen een hotspot zijn uitgevoerd door wordt er het eerste daaropvolgende veldseizoen een extra monitoringsrondte uitgevoerd voor die hotspot. Daaropvolgend wordt ook in jaar 3 en 5 na het uitvoeren van de eerste extra monitoringsrondte, monitoring uitgevoerd om te kijken hoe de populatie op de werkzaamheden heeft gereageerd. De monitoring bestaat uit een herhaling van het SMP-onderzoek voor die soort.

2.10 Beoordeling voorgestelde maatregelen

De voorgestelde wijze van de te nemen maatregelen en de monitoring van de voorzieningen en de trends van de beschermde soorten en beoordelen wij als in grote lijnen voldoende.

Wel hebben wij, ter borging voor een voldoende betrouwbaar beeld van de belangrijkste functies van de beschermde soorten en ten aanzien van het toezicht op de uitvoering enkele extra maatregelen in de voorschriften opgenomen. Deze voorschriften hebben onder meer betrekking op:

- De handelswijze bij aangetroffen bijzondere verblijfsfuncties of ongeschikt maken van woningen met lage potentie;

- De toe te sturen overzichten, documenten en rapporten;
- De situaties waarbij het aanvragen van een goedkeuring is voorgeschreven;

2.11 Verspreiding en staat van instandhouding van de betreffende soorten

Schaal waarop de staat van instandhouding wordt beoordeeld

De staat van instandhouding van de betreffende soorten moet beoordeeld worden op plaatselijk en regionaal populatieniveau. Deze twee schaalniveaus moeten worden gezien in relatie tot de ecologie van de betreffende soorten. Een en ander is nader uitgewerkt en toegelicht in Bijlage 3 van het SMP, waarvan onderstaand een samenvatting.

Huismus

Op basis van landelijke aantalsschatting (www.sovon.nl/stats/soort/15910) wordt voor de huismus een gemiddelde dichtheid van 18-30 broedparen per km² aangehouden. De populatietrend is sinds 2000 stabiel. Landelijk gezien is de staat van instandhouding (Svi) van de huismus 'matig ongunstig'. Regionaal laat de trend voor Vught en omstreken (op basis van het Meetnet Urbane Soorten, MUS) een matige afname zien. Bij het lokale onderzoek zijn 187 nesten en 58 mogelijke nesten vastgesteld hetgeen neerkomt op een dichtheid van 82 broedparen per km². Omdat er bij dit onderzoek nog maar in één jaar gegevens zijn verzameld, is er nog geen plaatselijke trend uit af te leiden. De lokale Svi is dus onzeker.

Gierzwaluw

Sovon (www.sovon.nl/stats/soort/7950) schat de populatie gierzwaluw (2018-2020) op 45.000 tot 70.000 broedparen. Dit komt neer op een dichtheid van 0,45 tot 0,9 broedparen per km². Volgens Sovon is de Svi ten aanzien van de landelijke populatie onbekend, hetgeen ook geldt voor de regionale Svi. In dit onderzoek zijn 148 nestlocaties gevonden. Daarnaast zijn er 48 mogelijke nestlocaties aangetroffen en 4 vlakken ingetekend waarin mogelijke nestlocaties voor kunnen komen. Samen komt dit neer op een dichtheid van 67 nestlocaties per km². De regionale populatietrend van de gierzwaluw laat een matige afname zien. De Svi voor de regionale populatie is daarmee 'matig ongunstig'. Om dezelfde reden als bij de huismus is de lokale Svi van de gierzwaluw vooralsnog onzeker.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is overwegend een standsoort, verplaatsingen vinden meestal binnen een afstand van 10 km plaats. Het Vleermuis Atlasproject (1987-1994) (Limpens et al, 1997) leidde tot een schatting van de landelijke populatie van de gewone dwergvleermuis van 300.000-600.000 dieren. Dit komt neer op een dichtheid van 9-18 dieren per km². Recente gegevens (www.verspreidingsatlas.nl/8496199, 2000-2020) laten een landelijk dekkende verspreiding zien. Dit maakt aannemelijk dat op landelijke schaal er voldoende dieren zijn voor een levensvatbare populatie en dat het verspreidingsgebied niet kleiner geworden is. Zodoende is de landelijke Svi populatie gunstig. Landelijk onderzoek met transecttellingen in de periode 2013-2019 wijzen op een (voorlopige) trend met een sterke toename. Ook regionaal is er sprake van een positieve trend, waarmee de Svi van de populatie als gunstig kan worden beoordeeld.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is een migrerende vleermuissoort. Vooral vrouwelijke dieren trekken in voor- en najaar over honderden kilometers. De kraamverblijven liggen vooral ten noordoosten van Nederland. Van de ruige dwergvleermuis is geen recente berekening van de landelijke populatie bekend. Het Vleermuis Atlasproject (1987-1994) schatte de landelijke populatie op 50.000-100.000 dieren. Dit komt neer op een dichtheid van 1,5-3 dieren per km². De dichtheden langs de kust zijn over het algemeen duidelijk hoger dan in het binnenland zoals Vught. De Svi van de landelijke populatie is gunstig.

Tijdens het onderzoek werden 47 waarnemingen gedaan van foeragerende ruige dwergvleermuizen. Dit komt neer op 15,7 dieren per km². Daarnaast zijn er vijf waarnemingen gedaan van baltsende ruige dwergvleermuizen, ofwel 1,7 per km². Het gemiddelde aantal ruige dwergvleermuizen in Vught ligt wel hoger dan het landelijk gemiddelde. Ook op plaatselijke schaal is aannemelijk dat er voldoende dieren zijn voor een levensvatbare populatie. Er zijn geen aanwijzingen dat het verspreidingsgebied kleiner geworden is. Zodoende is het oordeel op plaatselijk niveau gunstig.

De transectroutes (NEM-VTT) die binnen de regio zijn gereden leiden op een trendbepaling van 'onzeker tot licht gunstig'. Voor de bepaling van de plaatselijke trend zijn na één jaar onderzoek nog te weinig gegevens voorhanden om uitspraken te doen over de staat van instandhouding ten aanzien van de plaatselijke trend.

Laatvlieger

Van de laatvlieger is geen recente berekening van de landelijke populatie bekend. Het Vleermuis Atlasproject (1987-1994) (Limpens et al, 1997) schatte de landelijke populatie van de laatvlieger op 30.000-50.000 dieren. Dit komt neer op een dichtheid van 0,9-1,5 dieren per km². De laatvlieger komt vrijwel overal in Nederland voor (www.verspreidingsatlas.nl/8496081, periode 2000-2020). Er zijn geen aanwijzingen dat het verspreidingsgebied kleiner is geworden. Dit maakt aannemelijk dat er op landelijke schaal voldoende dieren zijn voor een levensvatbare populatie. Landelijk kan ten aanzien van de populatie de Svi als matig ongunstig worden beoordeeld.

Op regionale schaal is de Svi van de populatie laatvlieger onbekend.

Tijdens het onderzoek in Vught werden op 123 plaatsen een foeragerende laatvlieger gezien. Dit komt neer op een dichtheid van 41 dieren per km², terwijl bij 10 vergelijkbare gemeentebrede inventarisaties in andere plaatsen gemiddeld 14 laatvliegers per km² werden geteld. Gezien deze hoge dichtheid kan worden gesteld dat de lokale Svi van de populatie laatvliegers gunstig is.

2.12 Gevolgen voor de Svi van de soorten

Door de in het SMP beschreven werkwijze, met mitigerende maatregelen en aan te brengen voorzieningen en monitoring en de aan dit besluit gestelde voorschriften, komt de Staat van instandhouding van de aangevraagde soorten niet in het geding door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden.

2.13 Niet-aangevraagde beschermde soorten

Naast bovengenoemde soorten kunnen ook aanwezig zijn: gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, tweekleurige vleermuis, baardvleermuis, kauw, spreeuw, zwarte roodstaart, torenvalk, huiszwaluw, boerenzwaluw, kerkuil en steenuil. Deze soorten zijn géén onderdeel van het SMP en de generieke ontheffing. De maatregelen die in de werkprotocollen zijn omschreven voor de SMP-soorten zijn algemeen toepasbaar. Zo wordt ook het doden en verwonden van niet-SMP-soorten voorkomen. De niet-SMP-soorten zijn daarom wel opgenomen in het stappenplan en de maatregelen die bij het SMP horen.

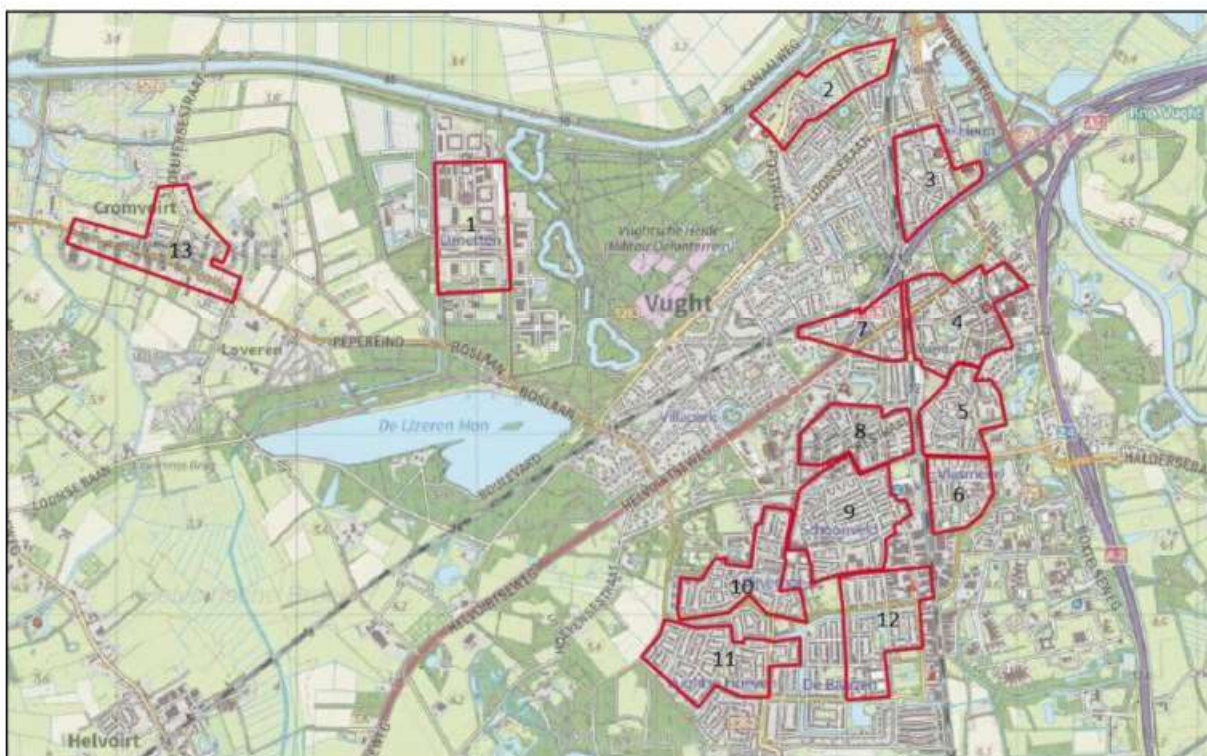
Ditzelfde geldt voor de mitigerende en compenserende maatregelen. Die zijn specifiek beschreven voor de SMP-soorten, maar ook geschikt voor andere soorten vleermuizen, zoals gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, tweekleurige vleermuis en baardvleermuis. Wanneer niet-SMP-soorten bij inventarisaties of inspecties worden aangetroffen, en negatieve effecten als gevolg van werkzaamheden niet zijn uit te sluiten, wordt een aparte ontheffing aangevraagd.

3. Conclusie

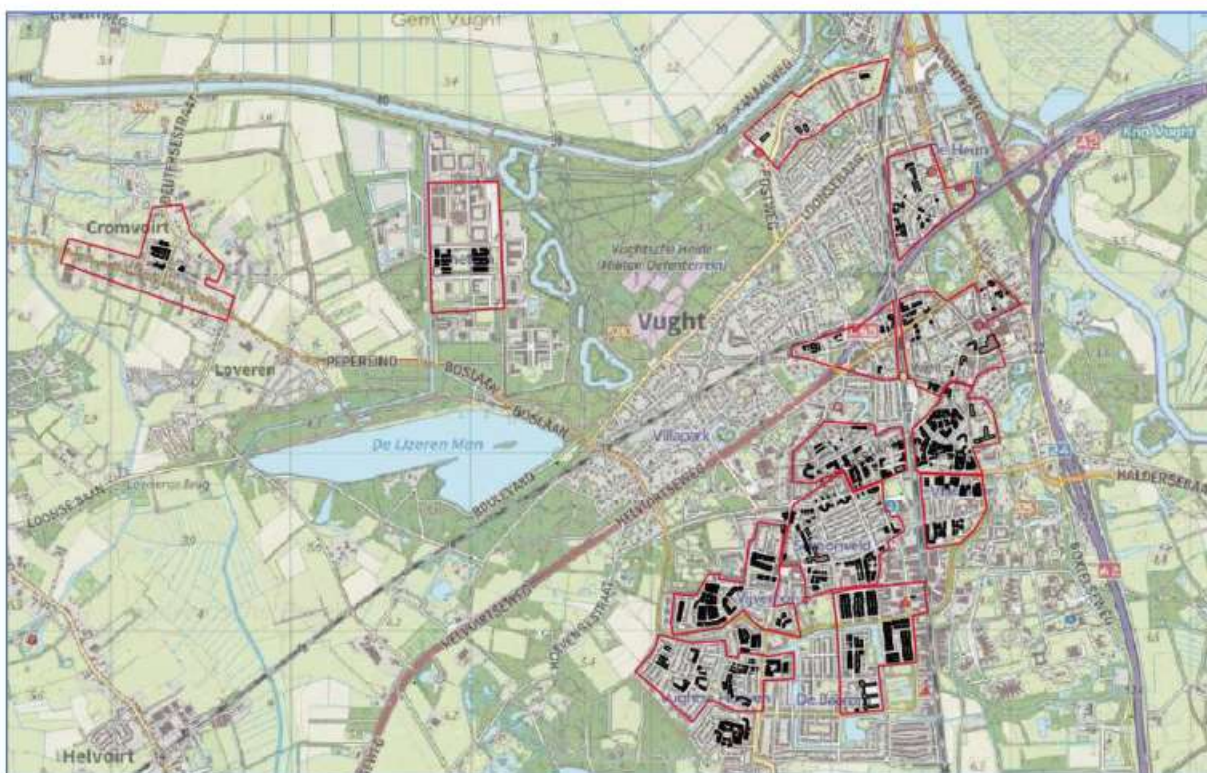
Gelet op het voorgaande verlenen wij gevraagde ontheffing. De ontheffing ziet uitsluitend op het woningbezit van woonstichting Charlotte van Beuningen binnen de gemeente Vught en wordt slechts voor de in het besluit genoemde soorten en beschreven activiteiten verleend. Deze ontheffing geldt alleen voor de activiteiten die conform de aanvraag, het SMP en de bijbehorende Werkprotocollen worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.

Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

BIJLAGE 1. OVERZICHTSTEKENING VAN DE SMP-DEELGEBIEDEN

Figuur 1. De genummerde deelgebieden in Vught en Cromvoirt. De activiteiten vinden plaats binnen de deelgebieden.

Figuur 2. Het woningbezit van Woonstichting Charlotte van Beuningen (in zwart).

BIJLAGE 2. BEGELEIDINGSFORMULIER BIJ INDIENEN DOCUMENT

Op basis van de voorschriften zijn er diverse momenten om een document aan het bevoegde gezag te overleggen. Onderstaand formulier dient ter begeleiding in de te verzenden email te worden gebruikt, zodat de stukken op de juiste wijze worden ingeboekt.

De documenten plus dit begeleidingsformulier kunnen verzonden worden naar ons algemene emailadres: [REDACTED] onder vermelding van het zaaknummer (Z/177573) en de projectnaam.

Documenttype handelingen ten aanzien van beschermde soorten

Ontheffing Wet natuurbescherming, onderdeel soorten.

Aankruisen welke van toepassing zijn:

- ☐ **Ter goedkeuring:** Nieuwe aanvraag:
Maatwerk Ecologisch werkprotocol: Bijzonder verblijffunctie/kwetsbare situatie (zie bijlage 3)
- ☐ **Ter kennisgeving:** Aanvulling:
Startmelding (zie bijlage 4)
- ☐ **Ter kennisgeving:** Aanvulling:
Startmelding (zie bijlage 4) & Regulier (maatwerk) Ecologisch werkprotocol
- ☐ **Ter kennisgeving:** Aanvulling:
Logboek ecologie
- ☐ **Ter kennisgeving:** Aanvulling:
Monitoringverslag of -rapport
- ☐ **Ter kennisgeving:** Aanvulling:
Evaluatierapport

BIJLAGE 3. VEREISTEN VOOR GOEDKEURING MAATWERKPLAN:

Een maatwerkplan dient minimaal aan de volgende eisen te voldoen:

1. Aanvraag

- Specifieke beschrijving van de voorgenomen handelingen die tot de goedkeuringsaanvraag behoren.
- Een afbeelding met een duidelijk kader van de aangevraagde locatie.
- Voor welke soorten/functies de goedkeuringsaanvraag ingediend is.
- Zaaknummer (Z/177573) van het initiële besluit en van het voorschrift waaruit het 'goedkeuringsverzoek maatwerk' voortvloeit.

2. Onderzoek

Inzichtelijk maken van de exacte onderzoekslocatie, de beschrijving van de methodiek van het onderzoek en de resultaten binnen de onderzoekslocatie.

3. Effect

Voor welke soorten, functies, aantallen en locaties het goedkeuringsverzoek betreft.

4. Beschrijven Maatregelen

- *Tijdelijke* maatwerk-maatregelen, die naast de maatregelen vanuit de ontheffing worden vereist. De effectiviteit van deze maatregelen dient onderbouwd te worden.
- Onderbouwing van de te hanteren gewenningsperiodes van de alternatieven.
- Ontmoediging (methode en periode).
- Controleronde en vrijgave (methode en periode).
- *Permanente* maatwerk-maatregelen die naast de maatregelen vanuit de ontheffing worden vereist. De effectiviteit van deze maatregelen dient onderbouwd te worden.

5. Alternatievenafweging: Afwegingen onderbouwen waaruit blijkt dat ten aanzien van de maatregelen (kwantiteit en kwaliteit) gekozen is voor ecologisch de optimale keuze die in alle redelijkheid en billijkheid toegepast kan worden.

6. Staat van instandhouding: Onderbouwing van de borging van de lokale staat van instandhouding van de soort.

7. Monitoring: Voorstel op welke wijze en in welke periode(n) monitoring zal plaatsvinden.

BIJLAGE 4. MELDINGSFORMULIER START HANDELINGEN BESCHERMDE SOORTEN

Meldingsformulier start handelingen ten aanzien van beschermde soorten Ontheffing Wet natuurbescherming, onderdeel beschermde soorten		
<u>Gegevens</u>		
Aanvraagnummer	Z/177573	
Naam initiatief		
Ontheffingsperiode	Voor de periode tot en met 15 augustus 2028	
Ontheffinghouder		
Adres		
PC-Woonplaats		
<u>Gegevens werkzaamheden:</u>		
Contactpersoon uitvoering werkzaamheden		
Telefoonnummer (vast)		
Telefoonnummer (mobiel)		
Ecoloog betrokken bij uitvoering		
Locatie(s) werkzaamheden		
Datum gereedkomen compensatiemaatregelen		
Datum start werkzaamheden		
Overzicht planning werkzaamheden		
<i>Dit formulier dient zodra de aanvang van de handelingen met betrekking tot beschermde soorten bekend is, doch uiterlijk 2 werkdagen van tevoren, te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Brabant Noord</i>		
Retouradres	Omgevingsdienst Brabant Noord Email: [REDACTED]	

KENNISGEVING WET NATUURBESCHERMING, Woonstichting Charlotte van Beuningen, woningbezit in de gehele gemeente Vught, Z/177573

Beschikking

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant maken bekend dat zij op 16 augustus 2023 een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming hebben verleend (kenmerk: Z/177573-358714) aan Woonstichting Charlotte van Beuningen, Secr. Van Rooijstraat 17, 5261 EP te Vught, voor het planmatig onderhoud, sloop en nieuwbouw van het woningbestand van deze Woonstichting binnen de gemeente Vught. De ontheffing is geldig voor de periode tot en met 15 augustus 2028.

De aanvraag, het besluit en de bijbehorende stukken liggen vanaf 18 augustus 2023 tot en met 28 september 2023 6 weken **ter inzage** bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), telefoonnummer (088) 743 00 00. Het besluit is digitaal op te vragen via e-mail [REDACTED]

Bezwaar

Is dit besluit aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Is het besluit niet rechtstreeks aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u alleen een bezwaarschrift indienen als het besluit directe gevolgen voor u heeft. Verstuur uw bezwaarschrift binnen 6 weken na de verzenddatum van het besluit.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een DigiD-inlogcode nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:
Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC te 'S-HERTOGENBOSCH

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

Kunt u ons ook uw telefoonnummer en e-mailadres geven? Zo kunnen wij samen met u de beste aanpak van de behandeling van uw bezwaar bespreken.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres [REDACTED]

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een

bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen om een voorlopige voorziening (griffierecht).

Aan deze procedure is het kenmerk Z/177573 gekoppeld. Wij verzoeken u bij correspondentie dit kenmerk te vermelden.

's-Hertogenbosch, augustus 2023